

De wedergeboorte VAN KATRIEN VERFAILLIE

'Ik keek op van mijn piano en zag vijf vriendinnen huilen. Misschien kan ik toch iets, besepte ik toen.' Na jaren twijfelen stapt Katrien Verfaillie (38) eindelijk uit de schaduw. In de AB stelde ze deze week haar debuutalbum voor, onder de naam Pigeon. 'Mijn vader zou trots zijn.'

LANDER DEWEER

“

Deze plaat voelt als een wedergeboorte. Ik heb een lange weg afgelegd, maar ik heb me nog nooit zo goed gevoeld als nu. Het is precies alsof er iets nieuws geboren is in mij. Dat geeft een enorme rust.

'Ik was een angstig kind. Uiterlijk zag ik er gelukkig uit, maar innerlijk kon ik weinig aan. Ik deed me stoerder voor dan ik was, uit zelfbescherming. Dat heb ik nu nog steeds. Er moet niet veel gebeuren of het wordt me te veel. Ik ben een ongelooflijke spons en ik ben gemakkelijk breekbaar. Het is pas nu het beter gaat met mijn muziek, dat ik vol in mijn kracht kom. Maar ik moet mezelf voortdurend afsluiten van de rest van de wereld. Anders raak ik snel overprikkeld.

'Ik ben opgegroeid in Stavele, dat ligt tussen Ieper en Veurne, en ik was de enige in de familie die met muziek bezig was. In het vierde leerjaar ben ik pianoles gaan volgen, zoals iedereen op die leeftijd piano gaat volgen. Ik deed het graag, en ik was zeker niet slecht, maar op mijn zestiende ben ik ermee gestopt.

'Wat ik er niet leuk aan vond? De partituren. Ik haatte noten. Het deed me niets; ik vond het verschrikkelijk om ze te ontcijferen. Het duurde ook tien keer langer zo dan wanneer ik puur op het gehoor mocht spelen.

Latijnse duivennaam

'Na mijn zestiende heb ik zelden of nooit meer op de piano gespeeld. Maar zes jaar geleden ben ik opnieuw begonnen. Op de dag na de dood van mijn vader. Hij was zestig; hij had longkanker. Ik

heb zijn dood vrij snel kunnen aanvaarden, want ik kon mijn verdriet kwijt in de piano. Spelen was een grote troost voor mij.

'Het voelde op den duur zelfs alsof de dood van mijn vader moest gebeuren, zodat de muziek terug in mijn leven zou komen. De dag na zijn dood ben ik opnieuw piano beginnen spelen. Sindsdien ben ik niet meer gestopt.

'In het cd-boekje bedank ik drie mensen. De eerste is mijn vader. Hij heeft nooit geweten wat ik nu allemaal doe, maar hij geeft me nog altijd inspiratie. Voor elk optreden kijk ik naar een foto van mijn vader. 'Je gaat me straks toch een beetje helpen?', vraag ik dan. En tijdens optredens praat ik over hem. Op een positieve manier, want ik zie de dood als iets moois. Niet dat ik een zweverig persoon ben, maar tijdens optredens voel ik mijn vader dichtbij. Dichter dan toen hij nog leefde.

'Ook de naam van mijn muziekproject is een eerbetoon aan mijn vader. Hij noemde me altijd 'duifje'. Mijn vader was zelf geen duivenmelker, maar er zaten wel veel duiven in onze tuin. Ik riep ze graag terwijl mijn vader in de tuin werkte. Tijdens optredens speel ik af en toe de Brabançonne op mijn handen, zoals duivenmelkers hun duiven lokken. Vandaar Pigeon.

'De titels van de nummers zijn ook allemaal duivennamen, in het Latijn. Mijn werktitels waren te onnozel volgens mijn producer: 'Traag', 'Rap', 'Laag'. De tweede persoon die ik bedank, is Raf Walschaerts. Mijn ex. Ik ben voor het eerst met Raf gaan eten op de dag dat ik hoorde dat mijn vader longkanker had. Een bizar toeval. Door de ongelooflijke verliefdheid besepte ik maar

Katrien Verfaillie (38)

- geboren in 1976 en opgegroeid in Stavele, nabij Poperinge.
- woont in Gent en is moeder van Staf, een zoon van 11.
- geeft halftijds les: taal & rekenen in het lager onderwijs.
- was zeven jaar samen met Raf Walschaerts, de helft van Kommil Foo
- brengt onder de naam Pigeon haar debuutplaat uit, opgenomen met producer Jo Francken (Milow, Bart Peeters, Het Zesde Metaal, Admiral Freebee,...). Er kan niet meer gestort worden via crowdfunding.

► 'In zalen als de AB spelen, maakt me doodzenuwachtig.'

half hoe erg mijn vader eraan toe was.

"Raf heeft mijn talent ontdekt. Toen ik hem leerde kennen, speelde ik totaal niet goed. Ik speelde wat ik als kind had geleerd – niet veel dus. Ik was onzeker en speelde de ene fout na de andere. Ik zei altijd: 'Je moet er niet op letten, ik speel zomaar wat.' Raf kon daar doorkijken en zei dat mijn muziek in de kern goed was. Dat ik gewoon moest blijven spelen om de fouten uit te wissen. 'Jij gaat over de grenzen vliegen', zei hij constant. 'Je gaat nog veel mensen verbazen.' Als het minder gaat, denk ik aan die woorden terug. Dan kan ik er weer tegen.

Wankele concerten

"Gaandeweg ben ik thuis kleine huiskamerconcerten beginnen geven. Eerst voor één toeschouwer, en zelfs dat vond ik al de hel. Ik beefde over mijn hele lijf; ik durfde amper spelen. Dankzij Raf heb ik na die eerste keer mijn schouders rechtgetrokken en heb ik voor een paar vrienden en vriendinnen nog eens een concert gespeeld. Ik keek op van mijn piano en zag dat er vijf vriendinnen aan het huilen waren. Misschien kan ik toch iets, besepte ik toen. Zo is mijn zelfvertrouwen beetje bij beetje gegroeid.

"Met mond-tot-mondreclame en door veel nieuwsbrieven te versturen, heb ik de voorbije twee jaar redelijk veel concerten kunnen spelen. Al waren dat vaak kleinschalige en wankele concerten.

"In zalen als de AB spelen, maakt me natuurlijk doodzenuwachtig. Het is een enorme eer, maar dit is nog maar het tweede jaar dat ik op toer door Vlaanderen ga. Ik sta steeds steviger in mijn schoenen, maar het blijft delicaat. Ik weet niet welke noten ik speel. Ik heb totaal geen inzicht in akkoorden. Ik weet niet in welke toonaard een stuk staat. Ik kan niet transponeren; dat zal voor een ander leven zijn.

"Hoe ik componeer? Heel primitief. Ik zet mijn handen op de toetsen en voel welke noten ik mooi vind en welke noten bij elkaar passen. Noot per noot maak ik een compositie. Ik schrijf nooit iets op. Ik neem nooit iets op. Ik speel gewoon uren door, tot het in mijn vingers zit. Ik zoek en ik zoek en speel duizend keer hetzelfde. Hoe vaker ik een stuk speel, hoe meer inspiratie ik voel.

"Ik ben een perfectionist. Als ik vind dat een passage nog niet helemaal goed klinkt, ga ik het duizend keer opnieuw spelen. Tot ik vind dat het goed klinkt. Noot per noot wil ik helemaal juist

zetten. Piano spelen; dat is voor mij blijvend op zoek zijn. Zeker omdat ik nog steeds niet alle knepen van het vak beheers.

Mooiste compliment

"Gek genoeg voel ik me niet beperkt. Mijn beperking is net mijn vrijheid, denk ik. Ik wil niet meer kunnen dan wat ik nu kan. Juist omdat ik geen inzicht in akkoorden heb, krijg ik veel meer ideeën. Ik ben eigenzinnig; ik wil muziek maken die van begin tot einde van mij is.

"Live ben ik sterker dan in de studio. De wisselwerking met het publiek stuwt me vooruit. Mensen die genieten van je muziek; het is een geweldig gevoel. Ik hou ervan om mijn muziek aan andere mensen te geven, in plaats van ze voor mezelf te houden.

"Ik heb nog niet veel fans, maar ik voel dat het met elk optreden stijgt. Er zijn zelfs een paar fans die naar al mijn concerten komen, die volledig gepakt zijn door mijn muziek. Dat vind ik fijn. Het gaat op een trage manier, maar dat vind ik juist mooi. Langzaam wil ik zieltjes raken.

"Na een optreden zeggen mensen vaak dat het precies was alsof de muziek uit mijn lijf stroomde. Ze hebben gelijk, denk ik. Ik ben een gevoelsmens en ik schrijf vanuit mijn buik. Piano is voor mij synoniem aan tot rust komen. Van nature ben ik nogal een onrustig persoon, maar wanneer mijn vingers de toetsen voelen, valt dat helemaal weg. Dat gevoel heb ik bij niets anders.

'Ik zie de dood als iets moois. Tijdens optredens voel ik mijn vader dichtbij. Dichter dan toen hij nog leefde'

"Ik krijg vaak emotionele reacties na optredens. Iemand kwam me eens zeggen dat ze door mijn muziek het ziekteproces van haar vriendin, die gestorven was aan longkanker, helemaal opnieuw had beleefd.

"Het mooiste compliment dat ik ooit heb gekregen? Dat kwam van een vrouw die immense pijn had, door een dubbele hernia of zo. Ze wou thuisblijven, maar op het allerlaatste moment had ze beslist om toch naar mijn optreden te komen. Achteraf kwam ze zeggen dat ik haar pijn drie kwartier lang had weggenomen.

"Wonderbaarlijk", zei ze. 'Ik heb dat de voorbije weken nog niet meegemaakt.' Zulke dingen zorgen ervoor dat ik doordoe. Dat ik wil blijven optreden.

Therapie

"Door te spelen neem ik ook mijn eigen pijn weg. Ik ben de laatste jaren al veel rustiger geworden, maar de pijnen van vroeger moeten er blijkbaar nog steeds uit. En mijn kanaal daarvoor is de piano. Ook de kleinere pijnen van elke dag kan ik via de piano verwerken. Of een scheiding. Is muziek voor mij therapeutisch? Ja, heel zeker.

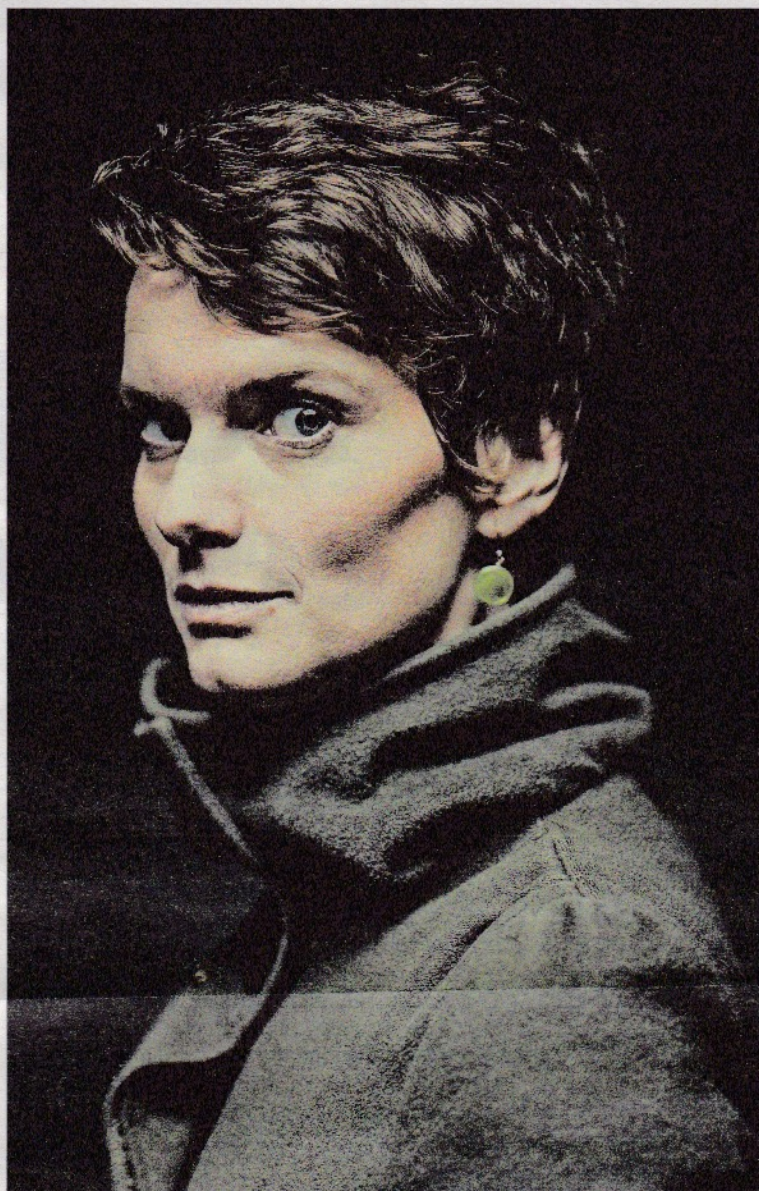
"Wat er na concerten ook vaak wordt gezegd, is dat de luisteraars veel beelden hebben gezien. Mijn muziek is blijkbaar heel verhalend en beeldend. Eenvoudige, verhalende melodieën componeren: dat is volgens mij ook mijn sterkste punt. Het voelt als vertellingen, maar dan door de piano.

► 'Piano spelen; dat is voor mij blijvend op zoek zijn.'

© MICHEL GOESSENS

► Haar toenmalig lief Raf Walschaerts ontdekte haar talent. Ze zijn niet meer samen, maar hij is wel nog altijd haar muzikale coach. © THOMAS SWEERTVAEGHER

"Als je zou vragen waar ik mijn inspiratie haal, zou ik moeten antwoorden: in de natuur, in de stilte. Zeker niet bij andere muzikanten. Ik ken bijna niets van muziek; ik heb thuis zelfs geen muziekinstallatie. Ja, er zijn wel een paar artiesten waar ik veel naar luister of geluisterd heb. Nina Simone bijvoorbeeld, of Wim Mertens. Maar ik kan niet zeggen dat ik daar veel ideeën heb uitgehaald.

"Van opleiding ben ik onderwijzeres, net als mijn moeder. Ik geef halftijds les. Rekenen en taal, aan het derde leerjaar in een school in Gent. Zonder die job zou ik het niet redden. De plaat is gefinancierd via crowdfunding, maar ik heb nog altijd te kort. Met deze cd neem ik dus risico's, ja. Ik heb een vzw'tje, maar ik hou zelf bijna niets over.

"En vanaf 2016 verlies ik nog eens de subsidies die ik momenteel krijg. Ik ben opgenomen in de categorie Jong Talent. Als ik nu ergens geboekt word, moet de organisator maar de helft betalen. Maar de subsidiepot is leeg, en ze zijn er serieus in het aan het snoeien. Straks zal een cd dus de volle pot moeten betalen om mij te boeken. Dan wordt het allemaal nog een stuk moeilijker.

Chique volkje

Langzaam maar zeker gaan we naar een systeem waarin het rijke, chique volk meer kans zal krijgen dan de rest. Dat vind ik beangstigend, want maak maar eens een cd als je er geen budget voor hebt. Soms kan ik echt versteld staan van mensen die een fulltimejob hebben, een gezin met zes kinderen draaiende houden en daarnaast nog tijd vinden voor een hobby voor zichzelf. Hoe doen die dat allemaal?

"Intussen zijn Raf en ik geen koppel meer, maar hij is nog steeds mijn muzikale coach. Zonder hem en zonder Emile Verstraeten, de derde persoon die ik in mijn cd-boekje bedank, zou deze plaat er nooit gekomen zijn. Emile is een geschoolde violist, hij speelt onder meer bij Bart Peeters, en hij heeft me de voorbije jaren begeleid. Als we samen optreden, staat hij altijd achter mij. We zien elkaar niet en we doen onze ogen dicht. Allee, als ik volledig op mijn gemak ben tenminste.

"Tijdens de beste concerten worden Emile en ik als het ware één instrument. Dat voelt een beetje als magie. Ik wist eerlijk gezegd niet dat zo iets bestond. Emile heeft me twee keer beter

'Ik ken bijna niets van muziek. Ik heb thuis zelfs geen muziekinstallatie'

doen spelen dan voor ik hem kende, als het geen tien keer is. Hij zegt niet veel, maar door zijn manier van spelen tilt hij me op. Hij doet me vliegen.

"Emile heeft alle arrangementen ingespeeld op de plaat. Met drie violen en een altviool. Hij deed zelfs percussie op zijn viool. En dan een producer als Jo Francken achter de knoppen: ik wist niet wat ik hoorde toen de eerste mix binnenkwam.

"Samen met Jo en Emile heb ik jaren gezwoegd om tot deze plaat te komen. Ik heb de neiging om mezelf snel af te breken, maar Jo heeft me getoond hoe ik als pianiste naar buiten kan komen. Ik ben een laatbloei, maar ik ben blij dat ik zolang heb gewacht. Nu ben ik echt tevreden over het resultaat.

"Het stuk dat ik op de dag na de dood van mijn vader heb gecomponeerd, staat niet op de plaat. Jo vond het niet sterk genoeg. (stilte) Maar wees gerust: mijn vader zou trots zijn als hij de plaat zou horen."

Katrien Verfaillie speelt op 18/1/2015 in cc Bolwerk te Vilvoorde. Daarna op tournee door Vlaanderen. Het debuutalbum van Pigeon is eveneens vanaf woensdag verkrijgbaar. www.pigeononpiano.com